

raad voor cultuur
raad voor cultuur
raad voor cultuur

R.J. Schimmelpennincklaan 3
postbus 61243
2506 AE Den Haag
telefoon +31(0)70 310 66 86
fax +31(0)70 361 47 27
e-mail cultuur@cultuur.nl
www.cultuur.nl

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap
p/a de Algemene Rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

datum: 20 JULI 2005
uw kenmerk: C/S&A/05/1188
uw brief van: 8 juni 2005
ons kenmerk: arc-20005.02444/3

onderwerp: ontwerp-selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein
Auteursrecht over de periode (1912) 1945-2000 voor de zorgdragers de ministers
van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Buitenlandse Zaken, Economische
Zaken, Defensie, Financiën, Justitie, Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit,
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Verkeer en
Waterstaat, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordening en Milieubeheer

Zeer geachte mevrouw Van der Laan,

1. In uw hierboven vermelde brief vraagt u de Raad voor Cultuur advies over de ontwerp-selectielijst op het beleidsterrein *Auteursrecht* over de periode (1912) 1945-2000 die hierboven genoemde overheidsorganen in hun hoedanigheid van zorgdrager in de zin van de Archiefwet 1995 willen doen vaststellen.
In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen.
Hij biedt u bij deze zijn bevindingen¹ aan.
2. De Raad heeft de ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 4 en 5 uitgewerkt. De Raad adviseert u deze selectielijst vast te stellen voor de periode (1912) 1945-2000, met inachtneming van de in dit advies gemaakte opmerkingen.
De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies beantwoord.

¹ Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad.

3. *Toetsing van procedurele aspecten*

§ 3.1. *Ontwerp-lijst*

Deze ontwerp-lijst is tot stand gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-) overheid, de zogenaamde methode Institutioneel Onderzoek (IO). Aan het ontwerp is een onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *Ere wie ere toekomt. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de overheid op het beleidsterrein Auteursrecht, (1912) 1945-2000* (PIVOT-rapport nr. 118, 's-Gravenhage, 2001).

§ 3.2. *Driehoeksoverleg*

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde driehoeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerp-selectielijsten tot stand komen.

Hieruit is de Raad gebleken, dat dit overleg voor alle aanvragende zorgdragers was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft. Al ten tijde van het driehoeksoverleg is een historicus uitgenodigd om als externe deskundige aan de voorbereiding van de ontwerp-lijst mee te werken.

§ 3.3. *Terinzagelegging*

De openbare terinzagelegging heeft, zoals uw adviesaanvraag vermeldt, niet geresulteerd in reacties.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (§ 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (§ 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (§ 4.3).

§ 4.1. *De reikwijdte van de ontwerp-lijst en het driehoeksoverleg*

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen over de periode (1912) 1945-2000 waarvan de neerslag valt onder de archiefwettelijke zorg van bovengenoemde zorgdragers.

De Raad constateert met genoegen dat alle zorgdragende ministers bij de vaststelling van deze lijst betrokken zijn. Hij betreurt daarentegen de afwezigheid van de uitvoerende organen (stichtingen) in deze procedure.

§ 4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en -criteria

Uit het driehoeksverslag blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur. De Raad constateert dat de formulering van de selectiedoelstelling in het verslag van het driehoeksoverleg afwijkt van die in de ontwerp-lijst, en eveneens van de algemeen gangbare formulering van de doelstelling. Aan de oorspronkelijke formulering, dat met het te bewaren materiaal de reconstructie van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid mogelijk moet zijn, voegt het verslag toe dat ook een reconstructie te maken moet zijn *van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen, voor zover deze zijn te reconstrueren uit overheidsarchieven*. De Raad zal op deze opvallende, zij het onopvallend gebrachte, wijziging in het selectiebeleid en de consequenties daarvan nader ingaan in deel 2 van zijn advies over erfgoedselectie, dat naar verwachting eind juli 2005 wordt uitgebracht.²

§ 4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen

De Raad is er, op basis van het verslag driehoeksoverleg en de ontwerp-lijst die daar het resultaat van is, van overtuigd dat de ontwerp-lijst grotendeels recht doet aan de selectiedoelstelling en in voldoende mate rekening houdt met het cultuurhistorisch belang, het administratieve belang en het belang van de rechten bewijzende burgers. Bij een aantal waarderingen en afwegingen die daaraan ten grondslag liggen, zet hij echter vraagtekens. In de navolgende paragraaf gaat de Raad nader in op zijn bedenkingen.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst*

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst gezien. Deze geeft hem aanleiding tot het plaatsen van de hierna volgende opmerkingen.

Niet doorgevoerde wijzigingen n.a.v. het driehoeksoverleg

De in het driehoeksoverleg aangebrachte wijzigingen in de waardering van de handelingen 24, 44 en 50 zijn (nog) niet aangebracht in het voorliggende ontwerp-BSD. De Raad adviseert u erop toe te zien dat dit alsnog gebeurt.

Formulering handelingen

De ontwerp-selectielijst bevat veel handelingen die uitgesplitst zijn per regeling, commissie, conventie e.d. Het heeft de voorkeur van de Raad om die te groeperen tot abstracter geformuleerde handelingen. Niet alleen bieden dergelijke geaggregeerde handelingen meer inzicht in (de hoofdlijnen van) het

² *Deel I van het advies is reeds verschenen: Het tekort van het teveel. Over de rijksverantwoordelijkheid voor cultureel erfgoed, rc-2004.01917/2, 7 april 2005*

handelen van de overheid, ook maakt het de lijst beter te hanteren en minder onderhoudsgevoelig.

Onkostenregelingen

Van de handelingen 69, 72, 88 en 105 is bij het driehoeksoverleg de waardering gewijzigd van B5 in V 10 jaar. Van de hiermee vergelijkbare handeling 118, die niet in het driehoeksoverleg genoemd wordt, luidt de waardering nog B 5. De Raad adviseert de waardering van handeling 118 in overeenstemming te brengen met die van de eerder genoemde.

Ten aanzien van de waardering van deze handelingen adviseert de Raad u bovendien de termijn van 10 jaar aan te vullen met 'na het vervallen van de regeling' aangezien het hier steeds een ministeriële regeling (i.p.v. beschikking) betreft die zijn geldigheid behoudt gedurende de tijd dat de betreffende commissie in functie is.

Periodieke verslagen

In afwijking van de lijn die over het algemeen in de selectielijsten van rijksoverheidsorganen wordt gehanteerd, wordt in handeling 2 van deze lijst behalve de jaarverslagen ook maand- en kwartaalverslagen voor bewaring voorgedragen. De Raad adviseert u aansluiting te zoeken bij de in andere lijsten gemaakte keuze om maand- en kwartaalverslagen te vernietigen als jaarverslagen voor handen zijn.

Handelingen met vermeende rechtspositionele gevolgen

De ontwerp-lijst bevat voor de handelingen 38, 49, 52, 55, 66, 80, 85, 89, 95, 106, 124, 134 en 137 de termijn van 10 jaar na pensioengerechtigde leeftijd, die normaliter gehanteerd wordt voor handelingen met een rechtspositionele lading. Aangezien de genoemde handelingen ofwel betrekking hebben op commissie- en bestuurslidmaatschappen ofwel op aanwijzingen van functionarissen tot het verrichten van bepaalde taken, is er geen sprake van rechtspositionele gevolgen en is een dergelijke lange termijn onnodig.

Handeling 58 (Commissie Auteursrecht): het verlenen van studieopdrachten aan derden

Handeling 59 (Minister van Justitie): het goedkeuren van het verlenen van studieopdrachten aan derden door de Commissie Auteursrecht

De Raad vraagt zich af, ondanks hetgeen overwogen is tijdens het driehoeksoverleg, of handeling 58 van de Commissie Auteursrecht werkelijk voor bewaring in aanmerking komt; zijns inziens is het verlenen van een studieopdracht geen hoofdlijn van het beleid. Wel komt de uitkomst van de studie voor bewaring in aanmerking, voor zover dit geen onderdeel is van de adviezen die de Commissie uitbrengt.

De ratio van de waardering met B 1&2 van de goedkeuring door de minister (handeling 59) ontgaat de Raad. Zijns inziens komt deze handeling voor vernietiging in aanmerking.

Handeling 74: het jaarlijks verslag uitbrengen aan de minister van Justitie

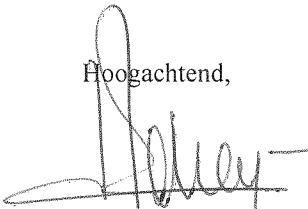
Deze handeling van het Hoofd van de Opsporingsdienst BUMA/STEMRA wordt niet ter vaststelling ingediend. De Raad meent desalniettemin te moeten opmerken dat deze actor in elk geval ten aanzien van deze handeling zijn inziens niet onder het bereik de Archiefwet valt. BUMA/STEMRA is geen publiekrechtelijke instelling en is in de uitvoering van deze handeling niet met openbaar gezag bekleed. Deze handeling moet daarom vervallen.

Het bedoelde verslag bevat waarschijnlijk wel waardevolle informatie over de opsporing van strafbare feiten (op geaggregeerd niveau) en over de taakuitvoering van BUMA/STEMRA. De Raad adviseert u daarom voor de minister van Justitie een handeling op te nemen die betrekking heeft op het ontvangen en op beleidsconsequenties beoordelen van dit verslag en deze met B 3 te waarderen.

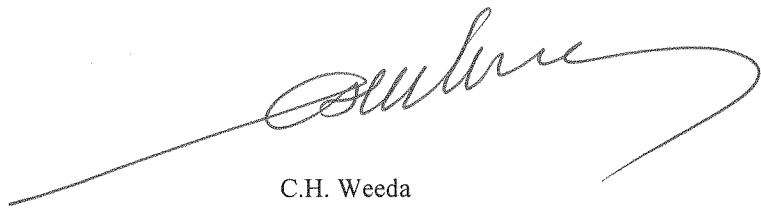
6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen voor de periode (1912) 1945-2000 met inachtneming van de opmerkingen die gemaakt zijn in dit advies.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

C.H. Weeda
Algemeen secretaris